

E-ISSN 2181-1466

9 772181 146004

ISSN 2181-6875

9 772181 687004

**PUBLISHED
SINCE 2000**
(Online since 2020)

**PUBLISHED SIX
TIMES A YEAR**

2022/6(94)

CHAIRMAN OF THE EDITORIAL BOARD:
Khamidov O.Kh.

Doctor of Economics, Professor

EDITOR-IN-CHIEF:

Rasulov T.Kh.

Doctor of Physics and Mathematics, Docent

INTERNATIONAL EDITORIAL BOARD:

Kuzmichev N.D. (Russia)

Doctor of Physics and Mathematics, Professor

Danova M. (Bulgaria)

Doctor of Philology, Professor

Margianti SE. (Indonesia)

Doctor of Economics, Professor

Wünsch Th. (Germany)

History of E.Europe Dr. of phil. habil, Professor

Minin V.V. (Russia)

Doctor of Chemical Sciences

Tashkaraev R.A. (Kazakhstan)

Doctor of Technical Sciences

Muminov M.E. (Malaysia)

Candidate of Physics and Mathematics

Srivastava P.K. (India)

American and English Literature PhD in English

NATIONAL EDITORIAL BOARD:

Adizov B.R.

Doctor of Pedagogical sciences, Professor
(Deputy Editor-in-Chief)

Abuzalova M.K.

Doctor of Philological sciences, Professor

Amonov M.R.

Doctor of Technical sciences, Professor

Barotov Sh.R.

Doctor of Psychological sciences, Professor

Bakoyeva M.K.

Doctor of Philological sciences

Buriyev S.B.

Doctor of biological sciences, professor

Djurayev D.R.

Doctor of Physics and Mathematics, Professor

Durdiyev D.K.

Doctor of Physics and Mathematics, Professor

Olimov Sh.Sh.

Doctor of Pedagogical sciences, Professor

Kakhkhorov S.K.

Doctor of Pedagogical sciences, Professor

Umarov B.B.

Doctor of Chemical sciences, Professor

Urayeva D.S.

Doctor of Philological sciences, Professor

Zaripov G.T.

Candidate of technical sciences, Docent

DEPUTY EDITORS-IN-CHIEF:

Navruz-zoda B.N.

Doctor of Economics, Professor

Turayev H.H.

Doctor of Historical sciences, Professor

Juraev N.K.

Doctor of Political sciences, Professor

Jumaev R.G.

PhD in Political sciences, Docent

Kuvvatova D.Kh.

Doctor of Philological sciences, Professor

Akhmedova Sh. N.

Doctor of Philological sciences, Professor

**SCIENTIFIC REPORTS OF
BUKHARA STATE
UNIVERSITY**

**BUXORO DAVLAT
UNIVERSITETI ILMIY
AXBOROTI**

**НАУЧНЫЙ ВЕСТНИК
БУХАРСКОГО
ГОСУДАРСТВЕННОГО
УНИВЕРСИТЕТА**

*The journal is published in the Bukhara
Regional Department of Press and
Information of the Press and Information
Agency of Uzbekistan on August 24, 2020
With registered certificate № 1103*

*The journal "Scientific reports of Bukhara
state university" is included in the list of
scientific publications recommended to
publish the main scientific results of
doctoral dissertations of the Higher
Attestation Commission under the
Cabinet of Ministers of the Republic of
Uzbekistan on philology and physical and
mathematical sciences.*

*The journal is intended for professors
and teachers of higher educational
institutions, senior researchers, students,
scientific staff of scientific research
institutions, teachers of academic
lyceums, professional colleges, as well as
researchers in general secondary
education and various fields.*

**Founder: BUKHARA STATE
UNIVERSITY**

Executive secretary:
Sayfullaeva N.Z.
**Doctor of Philosophy in
Pedagogical Sciences (PhD)**

Editor: Sobirova Z.R.

Department technicians:
Shirinova M.Sh.
Raximova S.M.

EXACT AND NATURAL SCIENCES		
Турдиев Х.Х., Холиков С.Х., Темирова М. Х.	Смешанная задача для интегро-дифференциальной гиперболической систем первого порядка с памятью	3
Abdullaev J.I., Ibragimov H.H.	Pifagor va EYler g'ishtlari	10
Жалолов О.И., Исомиддинов Б.О.	Построение оптимальных по порядку сходимости кубатурных формул типа Эрмита в пространстве Соболева	16
Jumayev J.	Transport masalasini Mathcad tizimida yechish	27
Raxmatova N.J.	Inverse coefficient problem for the 1d fractional diffusion equation with initial-boundary problem	32
Nurolliyev N.Sh.	Methods and analysis of operating with scientific laboratories to investigate the optical properties of zinc oxide nanorods	41
Хаятов Х.У.	Построение квадратурных формул с помощью оптимальной интерполяционной формулы в пространстве С.Л.Соболева $\tilde{W}_2^{(m)}(T_1)$	50
Babaev S.S., Amonova N.A.	To construct basis functions in $W_2^{(1,0)}$ space for finite element method for 1d two-point boundary-value problems	57
LINGUISTICS		
Jumayev E.B., To'xtayeva M.O.	O'zbek adabiy tilida so'roq gap va o'zlashtirmalik	63
Kambarova M.	Classification of architecture and construction terms for the national corpus	69
Kazakov I.R.	Frazeologiyada millat tili va madaniyati tavsifi	73
Radjabov R.R.	Fransuz tili orfografiyasiga oid ilmiy-nazariy qarashlar	77
Rabieva M.G'.	Kinodiskurs yaxlitligini ta'minlashda verbal-vizual komponentlar va ularning ahamiyati	81
Saidov S.S.	Ikkinchi til o'rganishda ekstraversiyaning foydalari	86
Xolova Sh.D.	Frazeologik birlik-frazema-frazeologizm: tasnif va tadqiqot tahlili	92
Usmonov A.K.	Bog'lovchilarning pleonastik qo'llanishining stilistik xususiyatlari	98
Жаббарова Ю.Х.	Қариндошлик терминлари иштирокидаги прагматик коннотация	103
Нурова Ю.У.	Паремалардаги озиқ-овқат номлари этнолингвистика объекти сифатида	109
Раджабов Н.Н.	Инглиз тилида унли фонемаларнинг позицион кўринишлари	114
Рўзиев Я.Б.	Ноқардош тилларда иккинчи тур ўзлаштирмалик ва микромагн	121

FRANSUZ TILI ORFOGRAFIYASIGA OID ILMIY-NAZARIY QARASHLAR

Radjabov Ruslan Rajabmurodovich*Buxoro davlat universiteti**Tarjimashunoslik va lingvodidaktika kafedrası o'qituvchisi*

Annotatsiya. Mazkur maqolada fransuz tili orfografiyasiga oid olimlarning ilmiy nazariy-qarashlari, fikrlari va tahlil uchun misollar keltirilgan. Fransuz tili orfografiyasi tarixiy ildizlari, shakllanish bosqichlari, turli davrlarda o'zgarishga oid bo'lgan holatlari, turli xildagi yozma diskurslarda ishlatish usullari kabi muammolar haqida fikr yuritiladi. Fransuz nashriyotlari va badiiy asarlarida orfografiya va orfografik belgilar bilan bog'liq uslubiy xususiyatlar va ularning ishlatilish holatlari bilan bog'liq qoidalar atroflicha o'rganildi va unga munosabat bildirildi. Shuningdek, 16-asrda fransuz tili o'z imkoniyatlari bo'yicha lotin tilidan hech qanday kam emasligini anglab yetilishi, lekin ayni paytda tilni takomillashtirish va orfografik o'zgartirishlar kiritish istagi paydo bo'lganligi haqida olimlarning nazariyalari keltirildi. Mavjud talaffuz me'yorlariga muvofiq imloni tuzatish yoki so'zlarning imlosida o'qilmaydigan, ammo so'zning etimologiyasini ko'rsatishga xizmat qiladigan harflarni saqlab qolishga oid takliflar ma'qullanganligi tilshunoslarning nazariyalari asosida ko'rsatib o'tildi.

Kalit so'zlar: orfografiya, orfoepiya, uyg'onish davri, kommunikativ vazifasi, etimologiya, nutq tovushlari, fonetika, tovush, tilshunoslik, diskurs, og'zaki nutq, fonetik hodisa, grafema, morfema, nutq organlari.

Аннотация. В данной статье представлены научные теории, мнения и примеры для анализа французских ученых-орфографов. Обсуждаются такие проблемы, как исторические корни французской орфографии, этапы ее формирования, ее изменения в разные периоды, способы ее использования в различных письменных дискурсах. Во французских изданиях и произведениях искусства тщательно изучались и реагировали стилистические особенности, связанные с орфографией и орфографическими знаками, и правила, связанные с их употреблением. Также в 16 веке осознали, что французский язык не менее способный, чем латинский, но в то же время появилось желание усовершенствовать язык и внести орфографические изменения. На основе теорий лингвистов было показано, что предложения по исправлению орфографии в соответствии с существующими нормами произношения или по сохранению букв, которые не читаются в написании слов, но служат для показа этимологии слова, одобрены.

Ключевые слова: орфография, орфоэпия, ренессанс, коммуникативная функция, этимология, звуки речи, фонетика, звук, языкознание, дискурс, устная речь, фонетическое явление, графема, морфема, органы речи.

Abstract. This article presents scientific theories, opinions and examples for analysis of French orthography scientists. Problems such as the historical roots of the French orthography, the stages of its formation, its changes in different periods, and the methods of its use in various written discourses are discussed. In French publications and works of art, stylistic features related to orthography and orthographic signs and the rules related to their use were thoroughly studied and reacted. Also, in XVI century, it was realized that the French language was no less capable than the Latin language, but at the same time, there was a desire to improve the language and make orthographic changes. It was shown on the basis of the theories of linguists that proposals to correct the spelling in accordance with the existing pronunciation standards or to preserve the letters that cannot be read in the spelling of the words, but serve to show the etymology of the word, are approved.

Key words: orthography, spelling, renaissance, communicative function, etymology, speech sounds, phonetics, sound, linguistics, discourse, oral speech, phonetic phenomenon, grapheme, morpheme, speech organs.

Kirish. Til insonlar o'rtasidagi aloqa qilish quroli hisoblanadi. Shuning uchun ham tilshunoslikdagi ilmiy-nazariy qarashlar ko'p hollarda tilni ijtimoiy hodisa ekanligini ko'rsatadi. Tilning nominativ (atash), kommunikativ (aloqa qilish) va ekspressiv vazifalari mavjud. Kommunikativ vazifasiga ta'luqli bo'lgan orfoepik va orfografik normalari xususiyati haqida dunyo tilshunos olimlarining ilmiy tadqiqot ishlari tahsinga loyiq.

Orfografiya tushunchasi - fransuzcha "orthography" - ma'lum bir tilda umumiy qabul qilingan to'g'ri yozishga oid qoidalar tizimi. Ikki ildizdan tashkil topgan bu so'z aslida yunon tiliga borib taqaladi hamda "orthos" – "to'g'ri" va "graphein" esa "yozmoq" degan ma'nolarni anglatadi. Bundan kelib chiqadiki orfografiya tilshunoslikning eng asosiy bo'limlardan biri hisoblanib, og'zaki nutq diskurslarini xatosiz yozish demakdir. Keyinchalik bu atama yunon tilidan lotin tiliga o'tib, o'z navbatida, tilshunoslik fanining ushbu ta'rifini fransuz tiliga o'tkazdi [1]. 15-asrgacha fransuzcha so'zlarni yozish oddiy, mutlaqo murakkab emas edi. Ammo 16-asrdan boshlab fransuz orfografiyasi rasman tilshunoslik fanlari darajasiga ko'tarildi va olimlarning o'ta ketgan rasmiyatchiligi uni shu qadar o'zgartirdiki natijada aynan to'g'ri yozish tilni o'rganish yo'lida to'siq bo'lib qoldi. Uzoq yillar mobaynida olimlar eskirgan qoidalarni soddalashtirish, soddalashtirish uchun o'zgartirishlar kiritish zarurligi haqida gapirib keldilar.

Asosiy qism. Harflar nutqni tovushlar kabi etkazishi kerak (les voix). Fransiya uy'g'onish davri islohotchisi, tilshunos olim Louis Maigret: - "Harf - bu elementning belgisi (note de l'element) va go'yo aytilganning tasviri (image d'une voix formee)". Tovushlar (les voix) nutqda so'zni (ovozni) tashkil qilganidek, harflar ham uni yozma ravishda aks ettirishi kerak, mavjud harfning asosiy kamchiliklarini etishmovchilik (harflardan ko'ra ko'proq tovushlar), ortiqcha (tovushlardan ko'ra ko'proq harflar), boshqa harf o'rniga bir harfdan foydalanish (ya'ni, harf va tovush o'rtasidagi nomuvofiqlik) degan fikrni ilgari surgan hamda fransuz tilida o'qib bo'lmaydigan harflarni ishlatmaslikka chaqirdi. Shuningdek, so'zning kelib chiqishini yozma ravishda aks ettirishning hojati yo'q, bu bilan etimologiya shug'ullanishi kerak. Qo'shimcha harflardagi omograflarni ham farqlashning hojati yo'q: biz nutqdagi omofonlarni qanday ajratsak, ularni xuddi shunday ajrata olamiz, hamda, imlo talaffuz bilan birga o'zgarishi kerak degan fikri orfografiyani orfoepiya bilan naqadar bog'liqligini ko'rsatadi [2].

Tilshunos olim Maigret imloni o'zgartirishning uchta yo'nalishini taklif qildi, jumladan:

- 1) keraksiz harflarni olib tashlash,
- 2) "boshqa harf o'rniga bitta harf" dan foydalanishni to'xtatish, shu jumladan. Birlashtirilgan diftonglarni imloda saqlash,
- 3) tovush sifati uchun farqlarni kiritish (distinction nouvelle des lettres).

Manbalarga ko'ra, XVIII asrning buyuk fransuz yozuvchisi va faylasufi Volter - so'z qanday eshitilsa, shunday yozilishi kerak, lekin shu bilan birga, etimologiyani va berilgan so'zning aniq ma'nosini tushunishga imkon beradigan harflar va belgilarni saqlab qolish kerak degan ilmiy qarashi Louis Maigretning qarashiga hamohangligini ko'rishimiz mumkin. Boshqa ko'pgina olimlar esa yozuv qoidalari tizimidagi o'zgarishlar buyuk fransuz yozuvchilari va shoirlari ijodini o'z zamondoshlaridan uzoqlashtiradi va shu tariqa avlodlar o'rtasida qabul qilib bo'lmaydigan tubsizlik paydo bo'ladi, deb hisoblardi. Fransuz tilida so'zning fonetik shakli odatda yozilishiga mos kelmaydi. Agar, masalan, fransuzcha "oiseau" (qush) so'zini oladigan bo'lsak, u holda [wa-zo] talaffuzi bilan imlodagi bu nomuvofiqlik aniq bo'ladi. Va bu fransuz tili lotin alifbosidan foydalanishligi sababli sodir bo'ladi. Fransuz tilidagi tovushlar soni lotin harflari sonidan oshib ketadi va qadimgi asrlar davridan boshlab fransuz orfografiyasi kichik o'zgarishlarga duch keldi. Diakritika (aigu urg'usi, sirkonfleks aksenti, aksent grave, sedil, tréma); bir tovush sifatida talaffuz qilinadigan qo'sh undoshlar; unilardan keyin m, n harflari, bu unli fonemalarning burun talaffuzini bildirish uchun xizmat qiladi, diakritika vazifasini ham bajaradi; f o'rniga ph yozish, bu so'zlarning yunoncha kelib chiqishini ko'rsatib, ularning barchasi yozma nutqni og'irlashiga olib keladi degan fikr bildirishdi [5]. Nemis tilshunos olimi Vilgelm fon Gumboldt esa "tilning ilmiy nazariyasini, til falsafasini til hodisalariga qiyosiy-tarixiy metodni qo'llash asosida o'zining ta'limoti ya'ni lisoniy qarashlari [3]" tilshunoslik fanining taraqqiyotiga uzoq yillar davomida samarali xizmat qilib kelmoqda.

16-asrga kelib, fransuz orfografiyasi o'zgartirilgan talaffuz va so'zning grafik ko'rinishi o'rtasida juda ko'p nomuvofiqliklarni to'pladi. 16-17-asrlarda fransuz olimlarining til va imloga bag'ishlangan asarlari tahlil qilish jarayonida olimlarning lingvistik tushunchalari qayta tiklanishi 16-17-asrlar fransuz olimlari tiliga oid qarashlardagi evolyutsiyani ochib berildi. Fransuz tilidagi yozuv-grafika va fonetika o'rtasidagi nomuvofiqlik o'rta asrlarda, lotin tili fonetikasida mavjud bo'lmagan tovushlarni tuzatish uchun lotin alifbosi ishlatila boshlanganda allaqachon mavjud edi. Fransuz tilining fonetik tuzilishi o'zgarishda davom etdi, lekin shu bilan birga XVI asr grafikasida o'rta asrlar talaffuzining ko'plab izlari saqlanib qoldi. Bundan tashqari, fransuz orfografiyasi vaqti-vaqti bilan relatinizatsiyaga ya'ni lotinlashish jarayoniga duchor bo'lgan. Fransuz tilining dialektik parchalanishi va aniq adabiy me'yorning yo'qligi vaziyatni yanada og'irlashtirdi. XVII asrda ratsional grammatikalarda tarqalgan tilga qarash, asosan, oldingi asrda avj olgan fransuz orfografiyasi bo'yicha bahslar bilan bog'liq edi.

MUNOZARA BO'LIMI

Fransuz tilshunos olimi Giyom Dezotel soʻz tovushi va uning yozilishi oʻrtasidagi baʼzi nomuvofiqliklarning sabablarini muhokama qilar ekan, orfograflar soʻzning grafik koʻrinishida oʻtmishdagi ayrim fonetik hodisalarning qoldiqlari boʻlishi mumkin degan xulosaga keldi. Bu fikr shuni anglatadiki, tilning tarixiy oʻzgaruvchanligi haqida allaqachon baʼzi kuzatishlar qilingan. Falsafiy grammatika Port Royal grammatikasida fonemalarni tasvirlash uchun grafemalardan foydalaniladi. Shuning uchun tovushlarning fonetik tasnifi orfografiya haqidagi fikrlar bilan oʻzaro bogʻliqdir. Bu yerdagi grafika aristotelcha tarzda izohlanadi: “tovushlar odamlar tomonidan fikr belgisi (belgilari) sifatida ishlatilgan, keyin bu tovushlar uchun maʼno figuralari ixtiro qilingan..

Fransuz nashriyotlarida faol qatnashgan fransuz gumanist olimi, tilshunos Joffrua Tori bu tilda birinchi marta 1529 yilda oʻzining "Champ Fleury" harflarining chizilgan risolasida Rim harflari chizmalarini, shuningdek, gotika, batsard, turner yoki hatto utopik alifbolarni taklif qildi. Shuningdek, u fransuz tilining transkripsiyasiga xos diakritikalarni, xususan, ç sedilla va apostroflarni, (cédille, apostrophe), shuningdek, oʻtkir urgʻularni (les accents) yaratishni nazarda tutadi. U ushbu takliflarning baʼzilarini Klement Marotning "Oʻsmirlik davridagi Klementin" (L'adolescence Clémentine) asarida amalga oshirdi va uning asl nusxasini 1532 yilda nashr etdi. Jak Dyubois fransuz tilshunos va gumanist olimi Jeffroy Torining yuqoridagi ilmiy nazariy qarashlariga qoʻshilgan holda, fransuz tilining imlosini soddalashtirishni va uni talaffuzga yaqinlashtirish zaruratini inobatga olgan holda, fransuzcha soʻzlarning lotin tilidan kelib chiqishini qayd etish zarurligini taʼkidladi. Shu bilan birga bugungi kunda fransuz tilida ishlatiladigan funksiyada apostrofdan foydalanishni, yopiq unlini koʻrsatish uchun "aigu" urgʻusini taklif qildi. Jak Dyuboisning baʼzi takliflari olimlar tomonidan qoʻllab-quvvatlandi.

NATIJALAR BOʻLIMI

Antuan Arno va Klod Lansloning fransuz tili grammatikasiga bagʻishlangan «La Grammaire de Port-Royal» asl nomi ostida (baʼzan esa Port-Royal yoki umumiy Grammatika deb ham ataladi) nashr etilgan asarida, nutq sanʼatining asoslarini oʻz ichiga olgan mulohazalarni aniq va tabiiy tarzda tushuntirib berdi. Unda fransuz tili grammatikasi jihatlari va til falsafasining elementlari Rene Dekartning "Aqlni yoʻnaltirish qoidalarini" dan ilhomlangan. 16 asr pozitsiyasiga amal qilish oʻrniga, Port-Royal grammatikasi, til falsafasi nuqtai nazaridan yondashadi va taqdimot muammosini aniqlashga harakat qiladi. Arno idiomada algebra kabi oʻzgarma va oddiy qoidalar qatorini emas, balki tabiiy evolyutsiyani nazarda tutadi.

Olimlarning yuqoridagi ilmiy qarashlari tilning tarixiy oʻzgaruvchanligi haqidagi baʼzi kuzatishlar qilinganligini koʻrsatadi. Falsafiy grammatika Port Royal grammatikasida fonemalarni tasvirlash uchun grafemalardan foydalanish kerakligini tasdiqlaydi. Shuning uchun ham tovushlarning fonetik tasnifi orfografiya haqidagi fikrlash bilan oʻzaro bogʻliqdir.

Antuan Arno va Klod Lanslo soʻzlardagi talaffuz qilinmaydigan harflarni saqlagan holda soʻzlarning etimologiyasini koʻrsatish uchun grafiklardan foydalanishni juda qonuniy deb bilishadi. Bu olimlarning anʼanaviy tizim sifatida til gʻoyasi bilan saqlangan pozitsiyani koʻrsatib berdi.

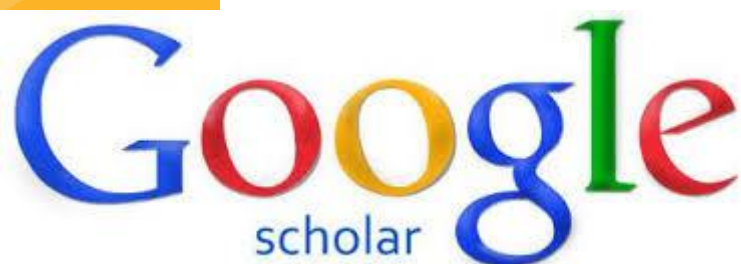
Faylasuf, ilohiyotchi Bernard Lami oʻzining "Ritorika" asarida tilning umumiy nazariyasi masalalariga eʼtibor qaratishi uning baʼzi falsafiy qarashlari uni Arno va Lanslo tomonidan bildirilgan fikrlardan ajratib turadi. Nutq tovushlari haqidagi munozarada Lami anatomiya boʻyicha ajoyib bilimni namoyish etadi. Uning belgini muhokama qilishda biz Port Royal Grammatikasida duch kelgan moddiy va nomoddiy oʻrtasida bir xil dixotomiya mavjud. Shunday qilib, Lami "nutq insonning ishi emas va uning soʻzlash qobiliyati Yaratganning donoligini osongina isbotlaydi", deb yozadi. Shunisi eʼtiborga loyiqki, Lami artikulyatsiyaning batafsil tavsifini berar ekan, har doim ham tovushlar va grafemalarni farqlamaydi, harflarga fonetik xususiyatlarni beradi. Lami til hodisalarini talqin qilishda qoʻllanish tushunchasi ustunlik qiladi. Umuman olganda, shuni aytishimiz mumkinki, Lami uchun Port-Royal grammatikachilarining mantiqiy yondashuvi unchalik xarakterli emas. Agar Arno va Lanslo turli tillarda turlicha ifodalangan gaplar ortida umumiy mantiqiy tuzilmalarni ("Chomskiyga koʻra chuqur tuzilmalar") qidirgan boʻlsalar, Lami uchun asosiy eʼtibor oʻziga xos qoʻllanishi bilan maʼlum bir tilga qaratiladi.

Xulosa. Xulosa qilib aytadigan boʻlsak, 16-asrda fransuz tili oʻz imkoniyatlari boʻyicha lotin tilidan hech qanday kam emasligini anglab yetdi, lekin ayni paytda tilni takomillashtirish va orfografik oʻzgartirishlar kiritish istagi paydo boʻldi. Shunga qarab, mavjud talaffuz meʼyorlariga muvofiq imloni tuzatish yoki soʻzlarning imlosida oʻqilmaydigan, ammo soʻzning etimologiyasini koʻrsatishga xizmat qiladigan harflarni saqlab qolish taklifi maʼqullandi. Ushbu olimlarning ilmiy qarashlari muhim natijasi shundan iborat ediki, hozirgi fransuz tilining fonetikasi va grafikasi oʻrtasidagi ziddiyatni tushuntirishga urinib, grammatikachilar grafikada baʼzi eskirgan hodisalarni saqlab qolishini tushundilar va tilning tarixiy oʻzgaruvchanligini anglab yetdilar. XVI asrda fransuz orfografiyasiga oid asarlarda maʼrifatparvar olimlar tomonidan ishlab chiqiladigan qoidalar ifodalangan hamda tilning anʼanaviy tizim sifatida gʻoyasi Port-Royal

grammatikasi asosini tashkil qiladi. [1] Masalan, zamonaviy fransuz tilidagi talaffuz qilinmaydigan "h" ning imlosi bilan bir xil "heure" ("hora"), "haricot", ("harigoter"). Luis Meigret o'zining ilmiy tadqiqotlarida birinchi yondashuv tarafdorlarini "les latins", ikkinchi yondashuv tarafdorlarini esa "les modernes" deb atagan. Va yana shuni ta'kidlash kerakki: - jonli tillar imlosining tendensiyalari jamiyatning dunyoqarashini, uning mentalitetini aks ettiruvchi, shuningdek, sodir bo'layotgan o'zgarishlarning ko'rsatkichi bo'lgan qiziqarli ijtimoiy-madaniy hodisa ekanligini isbotladi. Yozma tildagi tendensiyalar ixchamlik, qisqalik, fikrni ifodalashni osonlashtirish istagi bilan yuzaga kelishiga, so'zlarning imlosi o'zgarishiga turli xil ijtimoiy omillar ta'sir ko'rsatadi va bu sanab o'tilgan omillarning barchasi tilda aloqa vositasi sifatida o'z aksini topadi.

Adabiyotlar:

1. Щекочихина М.А Проблемы орфографии в трудах французских учёных XVI XVII веков.
2. Meigret L. *Traité touchant le commun usage de l'écriture française*. Paris, 1542. 144 p
3. N.A.Kondrashov. *Istoriya lingvistikicheskix ucheniy*.M., 1973.
4. Tory G. *Champfleuri*. Paris, 1529. 186 p.
5. Галеева Г. И, Кононенко М. В. *Новые тенденции в орфографии французского и русского языков*
6. Аристотель. *Об истолковании* // *Собрание сочинений в 4-х томах*. Москва, 1978. 832 с.
7. Арно А., Лансло К. *Грамматика общая и рациональная*. Москва, 1990. 273 с.
8. Islomov, D. S. (2022). *About Alliteration in French*. *Pindus Journal of Culture, Literature, and ELT*, 2(9), 4–8. (impact factor– 5.686).
9. Islomov, D. S. (2022). *On phonetics, phonostylistics and phonetic means*. *Pindus Journal of Culture, Literature, and ELT*, 2(9), 9–12. (impact factor– 5.686).
10. D.Sh.Islomov. (2021). "Phonetics and Phonology". *Middle European Scientific Bulletin*, 11(1). (impact factor– 5.985)
11. D.Sh.Islomov. (2021). "The Definition of The Concepts of "Phoneme" and "Phonostylistics"". *Middle European Scientific Bulletin*, 9. <https://doi.org/10.47494/mesb.2021.9.204>. (Impact factor – 5.985)
12. D.Sh.Islomov. "Fonema va fonostilistika tushunchalariga doir ilmiy-nazariy qarashlar" . *Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy Universtiteti ilmiy jurnali*. 2021, [1/2/1]
13. D.Sh.Islomov. "Fransuz tili fonetikasining o'ziga xos jihatlari". *Urganch Davlat Universitetining ilmiy-nazariy, metodik jurnali*. 2021-12.
14. O'zbek tilida maxsus fonetik va fonostilistik effekt beruvchi alliteratsiya tushunchasi va san'ati haqida". *Namangan Davlat Universiteti ilmiy axborotnomasi*. 2022 yil 10 iyun 6 son.
15. D.Sh.Islomov. "Stilistika tushunshasi to'g'risida nazariy qarashlar va tahlillar (o'zbek va fransuz tillari misolida)". *Namangan Davlat Universiteti ilmiy axborotnomasi*. 2022 yil 11 aprel. II бўлим (II часть; II part).
16. Rajabmurodovich, R. R. (2021). *Linguo-cultural analysis of viticulture vocabulary in French and Uzbek languages*. *Ilkogretim Online*, 20(6).
17. RADJABOV, R. R., & TOSHPULATOVA, N. (2021, March). *SCIENTIFIC AND THEORETICAL VIEWS ON VITICULTURE AND ITS ROLE IN THE WORLD COMMUNITY*. In *E-Conference Globe* (pp. 23-27).
18. RADJABOV, R. R., & MAKHMUDOVA, S. (2021, March). *THE ROLE OF ART OF TRANSLATION IN THE DEVELOPMENT OF WESTERN AND EASTERN LINGUISTICS*. In *E-Conference Globe* (pp. 310-315).
19. Radjabov, R. R. (2021). *THE FRENCH FUTURE: MODALITY IN ENGLISH*. *Emergent: Journal of Educational Discoveries and Lifelong Learning (EJEDL)*, 2(06), 60-67.
20. Radjabov, R. (2020). *Moyens d'exprimer du sens futur dans les constructions hypothétiques*. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz)*, 6(2).
21. Radjabov, R. (2021). *FRANSUZ VA O'ZBEK TILLARIDA 'UZUMCHILIK' LEKSIKASINING LINGVOKULTROLOGIK TAHLILI VA OLIMLARNING ILMIY QARASHLARI*. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz)*, 8(8).

**"SCIENTIFIC REPORTS
OF BUKHARA STATE
UNIVERSITY"**

The journal was composed
in the Editorial and
Publishing Department of
Bukhara State University.

Editorial address:

Bukhara, 200117
Bukhara state university, main
building, 2nd floor, room 219.
Editorial and Publishing
Department.
[https://buxdu.uz/32-buxoro-
davlat-universiteti-ilmiy-
axboroti/131/131-buxoro-davlat-
universiteti-ilmiy-axboroti/](https://buxdu.uz/32-buxoro-davlat-universiteti-ilmiy-axboroti/131/131-buxoro-davlat-universiteti-ilmiy-axboroti/)
e-mail:
nashriyot_buxdu@buxdu.uz

Printing was permitted
28.12.2022 y. Paper format
60x84,1/8. Printed in express
printing method. Conditional
printing plate – 35,30.
Circulation 70. Order № 30.
Price is negotiable.
Published in the printing house
"Sadriiddin Salim Buxoriy" LLC
Address: Bukhara,
M.Ikbol street, 11